

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Arcydzieła literatury europejskiej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 18HUMS.12KU.07332.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Historii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Emilia Kledzik, Sylwia Karolak		
Prowadzący zajęcia	Emilia Kledzik, Sylwia Karolak, Małgorzata Okulicz-Kozaryn		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zaznajomienie studentów z arcydziełami literatury światowej.
C2	Doskonalenie przez studentów umiejętności analizy, interpretacji i wartościowania dzieła literackiego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na jego miejsce w literackiej tradycji, kontekst historyczny i szanse na wykorzystanie go (lub innych prac autora) w procesie dydaktycznym.
C3	Kształcenie u studentów umiejętności operowania kategoriami historyczno- i estetycznoliterackimi, a także posługiwania się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami z zakresu innych modułów kształcenia.
C4	Kształcenie u studentów umiejętności formułowania samodzielnych wypowiedzi ustnych na temat literatury, kanonu oraz kultury Zachodu (z uwzględnieniem specyfiki warsztatu literaturoznawczego).
C5	Formowanie u studentów świadomości komparatystycznego oraz interdyscyplinarnego statusu wiedzy o literaturze i kulturze, w tym szczególne zwrócenie uwagi na połączenia literatury z innymi sztukami (np. film, teatr, malarstwo, muzyka).
C6	Formowanie u studentów wrażliwości humanistycznej oraz postawy aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna arcydzieła i kluczowe utwory literackie kultury Zachodu oraz określa ich miejsce w epoce, do której należą i miejsce w tradycji kulturowej;	HUM_K1_W02, HUM_K1_W07	Kolokwium ustne
W2	zna kryteria wartościowania tekstów literackich i mechanizmy stojące za tworzeniem kanonu, a także trudności z tym związane w świetle dwudziestowiecznych metodologii i perspektyw badawczych (np. postkolonializm, krytyka feministyczna);	HUM_K1_W08	Kolokwium ustne, Projekt
W3	posiada wiedzę na temat społecznego znaczenia arcydzieł, ich miejsca w obrębie kształtowania się tożsamości narodowej, kulturowej.	HUM_K1_W08	Kolokwium ustne, Projekt
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi analizować i interpretować wybitne teksty literackie na tle poszczególnych epok przy wykorzystaniu wybranych metodologii oraz określać ich przydatność w procesie edukacji, potrafi wyjaśnić znaczenie konkretnego tekstu również przez odwołanie do powiązanych z nim utworów przeznaczonych dla młodzieży i rozważa arcydzieła literatury dziecięcej w kontekście wybitnych utworów pisanych z myślą o dojrzałym czytelniku;	HUM_K1_U07	Kolokwium ustne, Projekt
U2	potrafi zaplanować odniesienie się do problemów wartościowania tekstów literackich w procesie dydaktycznym i samodzielnie wskazywać możliwe uzupełnienia listy lektur obowiązkowych;	HUM_K1_U07, HUM_K1_U09	Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	rozróżnia wyróżnione miejsce tekstu literackiego w obrębie kultury konkretnego kraju, Europy lub jakiegoś jej regionu czy całego zachodniego świata (zasięg arcydzieł europejskich), a także potrafi wskazać i omówić teksty reprezentatywne dla każdego z tych zasięgów;	HUM_K1_U09	Kolokwium ustne, Projekt
U4	umie omówić wybrane zależności między literaturą a innymi sztukami, w tym adaptacjami i tekstami inspirowanymi ważnymi utworami literackimi, w kontekście ich możliwej aplikacji w procesie dydaktycznym.	HUM_K1_U09, HUM_K1_U12	Kolokwium ustne, Projekt
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa do uznania znaczenia wiedzy i postaw etycznych w rozwoju zawodowym;	HUM_K1_K01, HUM_K1_K07, HUM_K1_K08	Kolokwium ustne, Projekt
K2	jest gotów/gotowa do udziału w dyskusjach podejmujących tematykę aksjologiczną.	HUM_K1_K03, HUM_K1_K04	Kolokwium ustne, Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Arcydzieła literackie w kontekście historycznym.	W1, W3, U2, U3, U4, K1, K2	Ćwiczenia
2.	Ważne nazwiska na literackiej mapie Zachodu oraz epokowe znaczenie gatunków i konwencji, w których obrębie w danym czasie „objawiają” się arcydzieła.	W2, W3, U3, U4, K1, K2	Ćwiczenia
3.	Dzieło literackie jako nośnik określonych wartości i wizji świata oraz ważny składnik tradycji.	W1, W2, W3, U1, U3, U4, K1, K2	Ćwiczenia
4.	Ważne kategorie estetyczne literatury Zachodu pomocne w interpretacji i wartościowaniu tekstów kultury.	W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Ćwiczenia
5.	Społeczne ramy powstawania i odbioru tekstów.	W2, W3, U2, U3, K1	Ćwiczenia
6.	Dzieło ważne kulturowo i wybitne literacko a kwestie etyki i moralności (kontrowersyjnych poglądów możliwych do odczytania z tekstu, postaci kontrowersyjnych, których ocena spoczywa na czytelniku).	W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Ćwiczenia
7.	Zagadnienie arcydzieł literatury dziecięcej.	W2, W3, U1, U2, K2	Ćwiczenia
8.	Znaczenie obecności literatury obcej w procesie dydaktycznym oraz przykłady praktycznego wykorzystania omawianych utworów podczas lekcji języka polskiego i etyki.	W2, W3, U1, U2, U4, K1, K2	Ćwiczenia
9.	Wartość przekładu intersemiotycznego (adaptacji) w procesie dydaktycznym wybitnych utworów (nie tylko adresowanych do dzieci i młodzieży) w szkole.	W2, W3, U1, U2, U4, K1, K2	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda projektu, Metoda aktywizująca - "burza mózgów"

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Aktywność w trakcie zajęć i sprawność analityczno-interpretacyjna (udział w dyskusji i w pracy zespołowej) oraz rozmowa zaliczeniowa prowadzona w oparciu o materiał z zajęć i trzy samodzielnie przez studentkę/studenta wybrane lektury uzupełniające tworzące tzw. blok tematyczny. Kryteria oceniania: 5,0 – bardzo dobra znajomość utworów omawianych na zajęciach oraz wybranych lektur dodatkowych samodzielnie przygotowanych przez studenta/studentkę, bardzo dobra umiejętność referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii literaturoznawczej, bardzo dobra znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych oraz historii i kultury wybranych epok, wysoka świadomość znaczenia, duża sprawność analityczno-interpretacyjna, bardzo dobra umiejętność operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej (wystąpienie w dyskusji, referat historycznoliteracki) i wskazania praktycznego wykorzystania wybranych utworów w procesie dydaktycznym. 4,5 – jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami w zakresie analizy i interpretacji tekstu literackiego oraz umiejętności wskazania zastosowań wybranych tekstów w procesie dydaktycznym. 4,0 – możliwy szerszy zakres niedociągnięć: nieco niższa znajomość wybranych utworów literatury omawianej na zajęciach i ich kontekstu historycznego, nieco niższa umiejętność referowania ich problematyki i mniejsza zdolność praktycznego wykorzystania ich w procesie dydaktycznym. 3,5 – zadowalająca znajomość utworów omawianych na zajęciach oraz przygotowanych samodzielnie do zaliczenia, zadowalająca umiejętność referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii literaturoznawczej i metodycznej, zadowalająca sprawność analityczno-interpretacyjna i umiejętność wskazania możliwości wykorzystania wybranych utworów w procesie dydaktycznym. 3,0 – zadowalająca znajomość utworów omawianych na zajęciach oraz opracowanych samodzielnie, zadowalająca umiejętność referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii literaturoznawczej, słabsza znajomość kontekstu historycznego wybranych okresów, słaba sprawność analityczno-interpretacyjna oraz niska umiejętność wskazywania możliwości wykorzystania wybranego materiału w celach dydaktycznych. 2,0 – niezadowalająca znajomość utworów literatury polskiej i światowej epoki, brak umiejętności referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii literaturoznawczej, niezadowalająca znajomość kontekstu historycznego wybranych okresów, brak sprawności analityczno-interpretacyjnej, brak umiejętności wskazania możliwości wykorzystania wybranego materiału w celach dydaktycznych.

Literatura

Obowiązkowa

1. Zalecana literatura zostanie przedstawiona na pierwszych zajęciach. Z listy lektur prowadzący zajęcia wybiera do dziesięciu tytułów, może też uzupełnić listę o tytuły, które uzna za istotne. Dodatkowo, aby zaliczyć przedmiot, studentka/student opracowuje w ramach przygotowania do zaliczenia dowolnie wybrane trzy lektury tworzące tzw. blok tematyczny.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30

Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie projektu	5
Przygotowanie pracy semestralnej	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HUM_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania ochrony i promocji dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu, Polski i Europy w wymiarze społecznym i edukacyjnym
HUM_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych
HUM_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krzewienia w pracy zawodowej kultury języka, kultury historycznej oraz kultury czytelnictwa
HUM_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych w pracy zawodowej historyka i polonisty oraz w popularyzacji treści humanistycznych
HUM_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego kształtowania i pielęgnowania własnych zainteresowań kulturalnych, w tym literackich i historycznych oraz spożytkowania ich w pracy zawodowej i w celu autoprezentacji
HUM_K1_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację
HUM_K1_U09	Absolwent/ka potrafi rzeczowo argumentować, wykorzystując poglądy innych autorów oraz formułować na tej podstawie wnioski
HUM_K1_U12	Absolwent/ka potrafi korzystać z tradycyjnych i cyfrowych źródeł informacji, a także przestrzegać zasad wprowadzania danych do prac oryginalnych
HUM_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowane treści z zakresu historii i polonistyki zorientowane na działania edukacyjne
HUM_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym uporządkowane i szczegółowe treści z zakresu historii Polski, Europy i powszechnej oraz wpływu historii na rozwój kultury historycznej, języka, literatury i kultury polskiej w przeszłości i współcześnie
HUM_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym historię cywilizacji, kultury i literatury polskiej, a także ich rolę w procesie interpretacji tekstów literackich i źródeł historycznych